

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. október 18.

UKRÁN NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Ha többféle válasz is elfogadható, a javítási kulcs tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell. (A szöveg szerinti megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a tartalmilag még elfogadható egyéb megoldások is. A zárójelben szereplő szavak, kifejezések nem feltételei a válasz elfogadhatóságának.)

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz érthetőségét akadályozzák.

Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást.

Az összetevőben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása a javítási kulcsban található pontszámítási táblázat alapján történik.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe, kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen!

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján, a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
4	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba, kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit), az elért összpontszámot és a pontszámítási táblázat segítségével megállapított vizsgapontokat.

Általános útmutató

1. Az elérhető maximális vizsgapontszám: **33** pont.
2. Az elérhető maximális feladatpontszám: **25** pont.

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	2
1	1
0	0

Рészletes útmutató**Завдання 1.**

Як виглядали насправді музичні генії?

1. а
2. а
3. в
4. б
5. в
6. б
7. а
8. в
9. в
10. б

Завдання 2.

Історія створення детектора брехні.

11. суб'єктивно
12. фізіологічними
13. рот
14. рису
15. чистими
16. танцював
17. хоробра/відважна
18. бліді
19. червоніти/почервоніти
20. Італії

Завдання 3.

Українські Карпати – унікальна гірська система на Заході України.

21. –
22. +
23. +
24. –
25. +

II. NYELVHELYESSÉG

A javítási útmutató tartalmazza az összes elfogadható választ.

Amennyiben a válasz helyesírási hibát tartalmaz, az nem elfogadható. Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást. (A helyes megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a nyelvhelyességi szempontból még elfogadható egyéb megoldások is.)

Az összetevőben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása a javítási kulcsban található pontszámítási táblázat alapján történik.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe, kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen!

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján, a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
4	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba, kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit), az elért összpontszámot és a pontszámítási táblázat segítségével megállapított vizsgapontokat.

Általános útmutató

1. Az elérhető maximális vizsgapontszám: **18** pont.
2. Az elérhető maximális feladatpontszám: **26** pont.

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
26	18
25	17
24	17
23	16
22	15
21	14
20	14
19	13
18	12
17	12
16	11
15	10
14	10
13	9

Feladatpont	Vizsgapont
12	8
11	8
10	7
9	6
8	6
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1
0	0

Részletes útmutató**Завдання 1.**

Хто винайшов бутерброд?

1. лікарські
2. комендантом
3. ордена
4. місяців
5. використовують
6. обложеному
7. вузькими
8. маслом

Завдання 2.

Ведмідь та муха.

9. виріс
10. комедії
11. села
12. Добре
13. заснув
14. Спочатку
15. розсердився
16. сили
17. дурень/дурню
18. Богу

Завдання 3.

Нові докази існування Лохнеського чудовиська.

19. за
20. про
21. по
22. без
23. на
24. у
25. з
26. для

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Ha többféle válasz is elfogadható, a javítási útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell. (A szöveg szerinti megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a tartalmilag még elfogadható egyéb megoldások is. A zárójelben szereplő szavak, kifejezések nem feltételei a válasz elfogadhatóságának.)

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz érthetőségét akadályozzák.

Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást.

Az összetevőben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása a javítási kulcsban található pontszámítási táblázat alapján történik.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe, kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen!

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
4	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba, kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit), az elért összpontszámot és a pontszámítási táblázat segítségével megállapított vizsgapontokat.

Általános útmutató:

1. Az elérhető maximális vizsgapontszám: **33** pont.
2. Az elérhető maximális feladatpontszám: **25** pont.

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	7
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1
0	0

Részletes útmutató**A feladatok megoldása és a hanghordozón elhangzó szövegek****Завдання 1.***Квіту́ча ли́па.*

1. бузок
2. цвіте
3. голову/очі
4. посмішка
5. добрими/добрішими
6. цілющі/лікарські/медичні

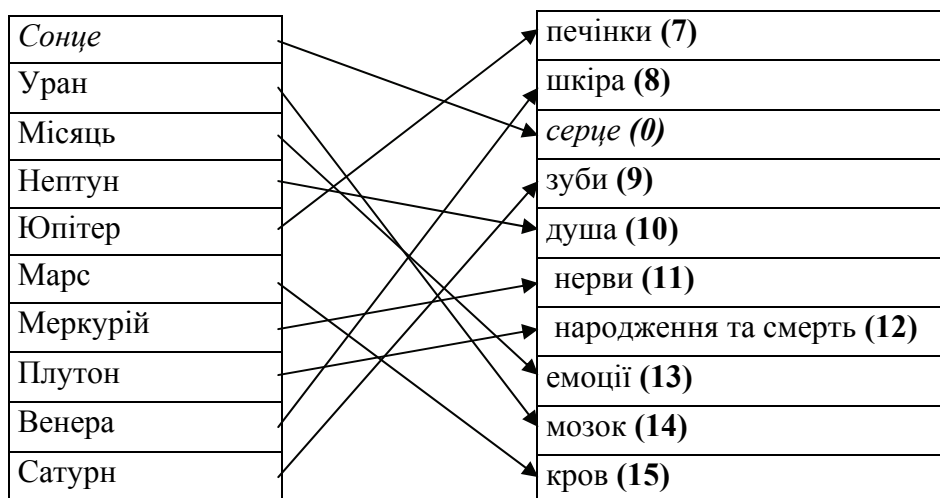
Квіту́ча ли́па

В середині літа немину́че настає такий день, коли місто занурюється у тонкий, ніжний медовий аромат - це зацвітає липа! Хто живе в звичайних будинках, що густо стоять уздовж нудних або занадто гучних вулиць, хто рідко буває в парках або в лісі, у кого немає родичів на селі, той просто не знає, яке це диво — квіту́ча ли́па!

А я живу в будинку, у вікна якого заглядає бузок, а просто біля порога росте стара, але струнка з пишною кроною липа. Це дерево поруч зі мною з тих пір, як я себе пам'ятаю. Звичайне, нічим не примітне, воно стає чарівним у пору свого цвітіння. По-перше, запах: він усюди, у кожній кімнаті, виливається на вулицю, привертає увагу перехожих. Одного разу я навмисне спостерігав за людьми, що йдуть повз наш будинок у той час, коли цвіте липа. Я не побачив жодної (!) людини, яка б не підняла голову і не глянула на квітуче дерево. І, слово честі, у кожного з'являлася на обличчі посмішка, начебто добра чарівниця щось прошепотіла таке, що змусило людину посміхнутися, а виходить, і стати добрішою.

А які незвичайні липові квіточки — «липовий колір»! Вони ніжні й сильні, адже всім відома їхня цілюща сила — загляньте в будь-який довідник з медицини! Я дуже радий і навіть пишаюся тим, що живу поруч із таким чудовим деревом.

<http://www.ukrlit.vn.ua/mova/making/4g887.html>

Завдання 2.*Астрологія в медицині.***Астрологія в медицині**

Гіппократ при лікуванні хворих нерідко вдавався до астрології. Причому використання ним астрологічних даних часом становило більшу частину дослідження при постановці діагнозу.

Стародавні вчені довели, що різним частинам тіла відповідає своя планета. І планета, що має в гороскопі слабе віддзеркалення, говорить про слабкість того чи іншого органу у людини.

Сонце визначає життєві сили і загальне здоров'я людини, а також відповідає за серцеві захворювання.

Місяць відповідає за емоційний стан і внутрішнє благополуччя. Він управляє рідинами всередині організму.

Меркурій управляє нервовою системою.

Венера керує шкірою і жіночою репродуктивною функцією. Також Венера відповідає за гортань і щитовидну залозу.

Марс відповідає за кров, м'язи і надниркові залози, що виробляють адреналін.

Юпітер відповідає за печінки.

Сатурн відповідає в організмі людини за кістки і зуби.

Уран керує електричними імпульсами спинного і головного мозку.

Нептун вказує на душевні розлади і хвороби. Захоплення наркотиками, алкоголем і фармацевтикою.

Плутон відбиває репродуктивну функцію людини, так як він символізує народження і смерть.

<http://www.esc.lviv.ua/astrolohiya-v-medytsyni/>

Завдання 3.

Конвалія.

- 16. широким
- 17. чоловіча
- 18. з собою
- 19. крає
- 20. Вальсі
- 21. Пов'яла
- 22. Друже мій
- 23. додолу
- 24. минеться
- 25. звиватись

Леся Українка

«Конвалія»

Росла в гаю конвалія

Під дубом високим,

Захищалась від негоди

Під віттям широким.

Та недовго навтішалась

Конвалія біла, —

І їй рука чоловіча

Віку вкоротила.

Ой понесли конвалію

У високу залу,

Понесла її з собою
Панночка до балу.
Ой на балі веселая
Музиченька грає,
Конвалії та музика
Бідне серце крає.
То ж панночка в веселому
Вальсі закрутилась,
А в конвалії головка
Пов'яла, схилилась.
Промовила конвалія:
«Прощай, гаю милий!
І ти, дубе мій високий,
Друже мій єдиний!»
Та й замовкла. Байдужою
Панночка рукою
Тую квіточку зів'ялу
Кинула додолу.
Може, й тобі, моя панно,
Колись доведеться
Згадать тую конвалію,
Як щастя минеться.
Недовго й ти, моя панно,
Будеш утішатись
Та по балах у веселих

Таночках звиватись.

Може, колись оцей милий,

Що так любить дуже,

Тебе, квіточку зів'ялу,

Залишить байдуже!..

<http://www.l-ukrainka.name>

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

A feladatlap végén a táblázatban két különböző oszlop található:

- az elsőbe előre beírtuk az egyes értékelési szempontok alapján elérhető maximális pontszámokat;
- a másodikba, kérjük, írja be a vizsgázó által elért pontszámokat, majd a feladatra adott összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
4	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba, kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit) és az elért összpontszámot.

Értékelési szempontok az 1. feladathoz

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága	5
Érthetőség, nyelvi megformálás	5
Íráskép	1
Összesen	11

Amennyiben a dolgozat „A feladat teljesítése, a szöveg hosszúsága” szempont alapján 0 pont, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

- *A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó megvalósította-e a kommunikációs szándékot, azaz megfelelően dolgozta-e ki a témát; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre. Nem kell pontot levonni, ha a szöveg hosszabb 80 szónál.

- *Érthetőség, nyelvi megformálás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg érthető-e az olvasó számára, az esetlegesen előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák a megértést nem akadályozzák-e.

- *Íráskép*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

Értékelési skála az 1. feladathoz

A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célt; megfelelően dolgozta ki a feladat minden részletét, és elérte a minimális szöveghosszúságot (50 szó).	A vizsgázó nagyrészt megvalósította a kommunikációs célt; 1–2 részlettől eltekintve általában megfelelően dolgozta ki a feladatot, és legalább 50 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladat bizonyos részeit, a létrehozott szöveg 50 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladatot, a szöveg 25 szónál rövidebb.

Érthetőség, nyelvi megformálás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg egy-két kisebb pontatlanság ellenére az olvasó számára tökéletesen érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák ellenére az olvasó számára nagyjából érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák következtében nehezen érthető és követhető, illetve félreérthető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt nem érthető és nem követhető.

Íráskép

1 pont	0 pont
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások.	Olvashatatlan kézírás és/vagy áttekinthetetlen törlések és javítások.

Értékelési szempontok a 2. feladathoz (az A és a B variáció közül választott feladat)

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése	5
Hangnem, az olvasóban keltett benyomás	2
Szövegalkotás	4
Szókincs, kifejezőmód	5
Nyelvhelyesség, helyesírás	5
Íráskép	1
Összesen	22

Amennyiben a dolgozat „*A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése*” szempont alapján 0 pont, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

- *A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta őket. Nem kell levonni pontot, ha a szöveg hosszabb 120 szónál.

- *Hangnem, az olvasóban keltett benyomás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak, valamint az írásmű szerzője és olvasója közötti viszonynak; hogy az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

- *Szövegalkotás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy logikus-e az irányító szempontok elrendezése és a szöveg gondolatmenete, megfelel-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés és befejezés; hogy a vizsgázó hogyan alkalmazza a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (előre- és visszautalás eszközei, névmások, kötőszók stb.).

- *Szókincs, kifejezőmód*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat a középszintnek megfelelő változatosságot mutat-e.

- *Nyelvhelyesség, helyesírás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy az esetlegesen előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák mennyiben akadályozzák az olvasót abban, hogy a szöveget első olvasásra teljes egészében megértse.

- *Íráskép*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

Értékelési skála a 2. feladathoz

A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A szöveg a megadott hosszúságú (15% eltérés lehetséges).	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet vagy kettőt megfelelően dolgozott ki, a többit csak részben, illetve egy irányító szempontot megfelelően, az összes többit csak részben.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a többit egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem.

Hangnem, az olvasóban keltett benyomás

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg a szövegfajtnak, valamint a szerző és az olvasó közötti kapcsolatnak megfelelő hangnemben íródott, az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme következetlenséget mutat, az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.

Szövegalkotás

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő, elkülönül a bevezetés és a befejezés. A szöveg a gondolati tagolást követő bekezdésekből áll. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra, elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést (2 pont), bekezdéseket alkalmaz (3 pont). A mondatok általában szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra, hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, változatos, viszonylag bő szókincs jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A szókincs korlátai miatt előfordul ismétlés. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban nem, vagy csak kis mértékben nehezíti a megértést.	A szöveg kevésbé változatos, helyenként egyszerű, de a téma és a közlési szándék szempontjából még elfogadható. Sok a szóismétlés. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néhány helyen jelentősen megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon egyszerű, nem a témának és a közlési szándéknak megfelelő. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen megnehezíti a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg kevés nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nem befolyásolják a megértést.	A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, VAGY csak néhány nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nehezítik a megértést.	A szövegben sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba van, amelyek a megértést jelentősen megnehezítik, valamint sok, a megértést nem befolyásoló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba is előfordul benne.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt több helyen nem érthető.

Íráskép

1 pont	0 pont
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások.	Olvashatatlan kézírás és/vagy áttekinthetetlen törlések és javítások.